

ILLES BALEARS

Un Govern d'esquerres, el reforçament del catalanisme i l'enfonsament de la dreta marquen la nova era política illenca.

La nova era política balear

Text de Miquel Payeras

La derrota de la dreta balear ha estat històrica. No ha perdut les eleccions únicament el PP. També la dreta econòmica. Especialment els hotelers i les grans empreses que han donat suport als conservadors. No és minso el fet que les agrupacions empresarials d'aquest sector hagin alertat durant la campanya electoral contra la possibilitat d'imposar una nova ecotaxa, cosa que el nou executiu d'esquerra és molt probable que vulgui fer. Només és un exemple d'allò que mudarà a les Illes. De fet, el canvi serà enorme. Per primera vegada a la història autonòmica de Balears és possible que el Govern respongui davant d'una majoria parlamentària exclusivament d'esquerres.

Govern d'esquerra

La primera característica que s'extreu dels resultats electorals autonòmics de les Illes és que les candidatures d'esquerres –PSOE, Podem, Més i Gent per Formentera– sumen 33 escons, sobre els 59 que formen el Parlament. Mai no s'havia produït res semblant. Amb tota probabilitat aquesta majoria de diputats donarà llum a un Govern d'esquerra. Ara bé, no està gens clar qui el liderarà.

D'una observació superficial dels resultats s'obté l'evidència que el PSOE és el partit més votat entre els d'esquerra. I per tant li hauria de correspondre la presidència del futur Govern. Però no es pot obviar el fet que suma només 14 escons, pocs per sobre dels 10 de Podem i dels 9 de Més que suma per Mallorca i Menorca –a cada illa són partits sobirans, però actuen sempre conjuntament en el Parlament–, cosa que, si més no en teoria, obre la porta perquè

aquestes formacions puguin exigir un president que no sigui del PSOE. És una possibilitat que la secretària general del PSIB, Francina Armengol, arribà a titllar d'"antidemocràtica". A l'entrevista que concedí a aquest setmanari no dubtà a dir que el seu partit "no contempla" tal cosa. Cada pic que un periodista li ha demanat respecte d'això ha volgut tallar d'arrel qualsevol opció d'imaginar que pogués convertir-se en realitat. Tanmateix, els resultats manen.

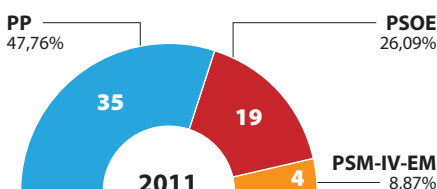
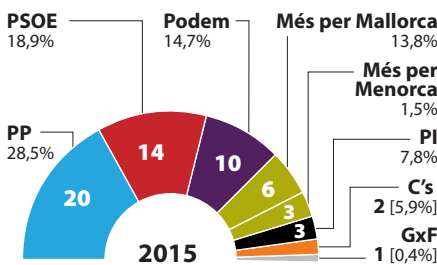
En les dues ocasions que s'han pogut formar governs progressistes a les illes –els Pacte de Progrés de 1999 i 2007– el PSOE va liderar les aliances i les forjà així com volgué. Pactà primer amb Unió Mallorquina i després oferí la possibilitat de sumar-se al PSM, Els Verds i Esquerra Unida. En tot moment

els socialistes manejaren la situació a plaer. I, per descomptat, es quedaren amb la presidència del Govern i les principals conselleries. Enguany serà completament diferent. Els 19 escons de Podem-Més pesen molt més que els 14 socialistes. No es insignificant el fet que a la seva intervenció pública durant la nit electoral, la cap del PSOE, Francina Armengol, no es referís en cap moment a si mateixa com la futura presidenta, ni tampoc volgué entrar –malgrat les contínues preguntes dels periodistes– a valorar res més que "l'esquerra podrà governar" i que "els ciutadans han votat pel canvi". La candidata és una dona riallera, però per parlar en aquella ocasió optà per un posat seriós, cuidant extremadament cada paraula que usava, conscient en tot moment que el pacte no serà gens fàcil. Tot el contrari passava a les seues de Més i de Podem. Biel Barceló, candidat número u de la formació econacionalista, es mostrava exultant davant de la seva parròquia: "Hem fet història", "els ciutadans han votat pel canvi"... Igualment, Alberto Jarabo, el secretari general de Podem a Balears, amb prou feines contenia l'emoció per "uns resultats que són històrics" perquè "els ciutadans han dit clar què volen: un canvi profund de la forma de fer política".

Ningú no s'imagina que l'aliança d'esquerres es pugui deixar de fer. És cert que Podem supeditarà qualsevol actuació que faci a les Illes –així ho ha dit que ho faran el seu líder balear, Jarabo, tal com manifestà en l'entrevista que aquest setmanari li va fer– a l'estratègia del partit a l'àmbit estatal. Tanmateix no sembla que això impliqui deixar governar el PP. Si més no ningú es planteja

Parlament de les Illes Balears

58 diputats

Alberto Jarabo

Francina Armengol

→ seriosament aquesta opció, a les Illes. Ni tan sols en el partit conservador. Podem podria entrar en un hipotètic Govern d'esquerres o, en el seu defecte, podria optar per donar-li suport des de fora, sense formar-ne part.

Les combinacions són diverses, però el fet essencial és que les quatre forces d'esquerra -PSOE, Podem, Més i Gent per Formentera- tenen força de sobra -33 sobre 59 diputats- per forjar una majoria parlamentària que creï un Govern exclusivament d'aquesta orientació política.

Autoctonisme contra anticatalanisme

José Ramón Bauzá ha imposat una línia política molt dura durant tota la legislatura. La seva aposta contra el català és prou coneguda. S'ha concretat amb la degradació legal de la llengua pròpia de requisit a mèrit per accedir a la funció pública, ha fet una llei -la de símbols- l'únic objectiu de la qual era impedir que es pengessin banderes quadribarrades als centres públics d'ensenyament i, sobretot, va perpetrar el decret de tractament integrat de llengües, el famós TIL, que arraconava l'ensenyament en català... La contestació crítica es concretà amb les massives manifestacions populars -com la de setembre de 2013 que tragué al carrer unes 100.000 persones- i l'agitació com mai de la comunitat educativa.

Aquesta orientació del Govern es va fer evident sobretot des del mes d'abril de 2013, quan Bauzá destituí el seu conseller d'Educació, Rafel Bosch, molt criticat pel Círculo Balear, l'entitat radical anticatalanista, per ser "catalanista". A partir d'aleshores el president assumí els postulats més delirants d'aquesta organització ultra.

La convergència anticatalanista entre PP i Círculo es va completar el passat mes d'abril quan Albert Rivera posà al davant de Ciutadans de Balears el filòleg Xavier Pericay, defensor de les "modalitats" insulars contra el registre literari, formal, del català. Una mera impostura per no dir que són tan anticatalanistes com el Círculo. La coincidència de les tesis de Pericay, Bauzá i del president de

l'entitat ultra, Javier Campos, era total sobre la necessitat d'arraconar la llengua pròpia. I amb aquesta bandera es presentaren a les urnes PP i Ciutadans. Sense cap intenció de dissimular.

Doncs bé, les forces antagòniques de les anticatalanistes, Més i PI, que són les que defensen l'autoctonisme polític i el catalanisme han assolit un gran èxit. Cap enquesta no els donava tants escons: 9 en el cas de l'opció liderada per Biel Barceló i 3 assolits per les files regionalistes comandades per Jaume Font. A la trinxera contrària, PP i Ciutadans no han sumat, com volien, prou escons per continuar governant.

Queda ben clar que Bauzá ha perdut la guerra que declarà al catalanisme.

El PP de Bauzá

Amb la cara que reflectia el desastre electoral, José Ramón Bauzá va comparèixer davant dels periodistes per intentar explicar el que és inexplicable. La caiguda de 35 a 20 diputats. Alguns dels candidats que l'acompanyaven a la candidatura ploraven. Ningú a la seu del PP s'ho volia creure. Les enquestes els havien augurat una caiguda d'aquesta

MAI L'ESQUERRA NO HAVIA ASSOLIT UNS RESULTATS TAN BONS EN LA HISTÒRIA DE LES ILLES BALEARS

En els pròxims dies esbrinarem com és d'ampli el davallant de Ciutadans, ara que una part dels votants han deixat de votar al partit majoritari perquè volen distanciar-se de la corrupció

Incògnites ciutadanes a curt i mitjà termini

Josep M. Llauradó

ESCRIPTOR

Sembla que la incògnita política (i ètica i fins i tot estètica) per als pròxims dies (i anys) serà esbrinar com és d'ampli el davallant de Ciutadans (què estan disposats a empassar-se, per entendre'ns, o fins on obriran les cames, parlant clar), i mira que l'afrontarem, aquesta incògnita, sense haver resolt el misteri de quines diferències hi ha entre Ciutadans i UPID. I sembla que balears i valencians compartirem la incògnita, i que no serem els únics: compartirem entre nosaltres i amb alguns veïns l'explicació d'una novetat que a hores d'ara cau ben contrastada: al País Valencià i a les illes Balears una part dels votants han deixat de votar el partit majoritari i han palesat, així, que volen distanciar-se de la corrupció i acostar-se a la indefinició. La maniobra podria titllar-se de vot covard o poruc, però és aviat per veure'n

els resultats i, per tant, ens reservarem els adjectius.

Balears i valencians compartim (moltes) altres coses. Hem viscut aquestes primeres autonòmiques amb el canal 3cat24 censurat "a la xinoise" (a nosaltres encara no ens han tancat "a la valenciana" ni "a la grega" la tele autonòmica: el poder balear optà alternativament per sotmetre-la i folkloritzar-la), i aviat sabrem si continuarà la minorització de la llengua i allò que ens anucià Wert com a ideal per als nostres infants, que en realitat és un paquet bastant carregadet.

Per acabar la reflexió, recomano (modestament) aprofundir en la matèria "il·lustració electoral", que he après del navarrès Jorge Urdániz: estudia el sistema electoral i veureu que els sofistes crearen escola però també com podríem millorar-lo, superar-lo i, al capdavall –com que es tracta tan sols d'un instrument per convertir la voluntat dels ciutadans en decisions polítiques concretes–, democratitzar-lo.

magnitud, però sempre es negaren a considerar-ho com a possible. Tres dies abans dels comicis, una persona de l'equip de comunicació del partit manifestava a aquest setmanari, amb un to molt despectiu per les anàlisis i sondeigs que els situaven a punt de perdre el Govern, que "és senzillament impossible que puguem caure a vint diputats, això no s'ho creu ningú". Aquesta era la norma entre tots els dirigents i quadres conservadors. Sabien que podrien ser castigats. Però mai no pensaren que ho serien tant. Volien creure que baixarien relativament poc i que entre els seus escons i els que obtindria Ciutadans podrien arribar als 30, o sigui la majoria absoluta. Quan faltaven quatre jornades per a les eleccions, el cap del PP a Palma, José María Rodríguez, confiava a EL TEMPS que "no baixarem de 26 o 27 diputats". Les enquestes atorgaven a Ciutadans almenys 5 actes de representants. Per tant, entre els dos partits sumarien els 30. Bauzà continuaria essent president. Pures elucubracions que les urnes han esvaït.

Com quedà ara Bauzà? Quan va intervenir davant dels periodistes assegurà que "he dit i ara repeteixo que jo sempre he complert i ho seguiré fent amb les meves obligacions, i per descomptat seré el cap de l'oposició". O sigui, que "de cap manera" ha pensat de dimidir. Tanmateix, el que ell pensí no és el més important.

La forma de governar de Bauzà ha generat fortes tensions internes dins del PP. El tracte fred que ha dispensat a molts de batlles, la displicència amb què ha tractat antics consellers, el menyspreu demostrat als *barons* i a les diferents *famílies*... l'han convertit en el president menys acceptat en el si del partit conservador. És cert que no hi ha hagut rebel·lions. Però sí moltes desercions i, sobretot, ha provocat desànim. El resultat electoral és, en part, fruit d'aquesta manera de fer política.

Sens dubte l'hecatombe conservadora viscuda a les urnes és parcialment deguda al descrèdit del segell estatal del PP. Però també hi ha raons autòctones. Ha perdut més de 75.000 vots. Ha caigut del 47% al 28,5%. Se li han volatilitzat 15 escons. Perd els consells insulars, l'Ajuntament de Palma i molts més municipis

–tots els més importants–. Una derrota de tal magnitud que el deixa en la pitjor situació política de la seva història. És difícil imaginar que un desastre així no tingui conseqüències internes. "Si quedem per sota dels 25 diputats hi haurà destalades", confessà a aquest setmanari un càrrec conservador la mateixa setmana de les eleccions. "Són molts els que li tenen ganes", afegia, referint-se a Bauzà, és clar.

Amb tota probabilitat es reactivarà el sector que s'autotitula regionalista i demanarà un canvi radical en el rumb del partit. Reclamarà que es torni recuperar el sentit tradicional del PP. El que representa l'herència de Gabriel Cañellas. Per molt que Bauzà vulgui creure que, com va dir la nit electoral, continuarà al davant del partit, tot indica que ho tindrà difícil. O impossible. ●